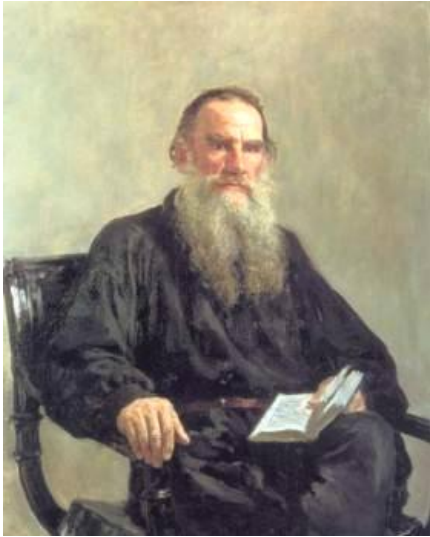

Толстой Лев Миколайович
(1828 - 1910)
російський письменник

Народився в Ясній Полянї Тульської губернії 28 серпня 1828 р.

У 1845 році навчався на юридичному факультеті в Казані. Уперше відвідав Херсонщину, добираючись у діючу армію. Коли спалахнула Кримська війна, письменник перевівся до Дунайської армії, шлях якої до Севастополя проходив через Херсонщину. Мешканці Олешок (нині Цюрупинська) переправляли війська через Дніпро, надавали військовим житло та їжу. 26-річний Л. Толстой, артилерійський офіцер, виконував свій обов'язок і одночасно мріяв про літературну славу. Дорогою письменник збирав свідчення, розповіді про побут, організаційні й суто військові подробиці, пов'язані з Кримською кампанією, намагаючись сформулювати своє розуміння картин війни. У "Дневниках" Л. Толстой відтворював свої подорожні враження та психологічні аспекти цієї війни. На початку листопада 1854 року писав, поєднуючи документальну точність викладу з художньою деталізованістю оповіді та зосереджуючи увагу на драматичних перипетіях війни.

Біля обеліска Синельникова (Катерининський собор м. Херсон) знаходиться меморіальна плита над могилою генерал-майора Сергія Аврамовича Волконського – командира III колони російських військ, які штурмували Очаків. Він загинув у грудні 1788 року. По материнській лінії Волконський – прадід Л.М.Толстого.

Рівно через рік разом із військами, які відступали, Лев Миколайович знову побував у херсонських степах. У селі Преображенка він зустрівся з Ф. Фальц-Фейном. Так зав'язалася їхня дружба.

Лев Толстой цікавився Херсонщиною і підтримував зв'язки з його мешканцями. У 1914 році почав виходити літературно-художній журнал "Весенние зори". У його другому номері вперше було опубліковано лист Л. Толстого від 1889 року до викладача Херсонського духовного училища Зеленецького.

Коли в 1908 році тут готувалася масова страта селян за бунт, Л. Толстой написав критичну газетну статтю-протест "Не могу молчать".

1908 року херсонці отримали ювілейне число "Херсонского вестника", присвячене 80-річчю від дня народження Л. Толстого.

12 травня 1908 року на честь знаменної дати Херсонська громадська бібліотека подарувала 20 коштовних квитків найбільш бідним читачам. У листопаді 1910 року сторінки херсонських газет були заповнені співчутливими повідомленнями про Л. Толстого, який умирав на станції Астапово. Після смерті великого письменника 7 листопада 1910 р. його дружині Софії Андріївні йшли листи й телеграми. Ось текст однієї із них: "Сумуємо разом з вами і всією мислячою Росією з приводу великої втрати глашатая любові й правди". А в Херсонській газеті "Юг" був опублікований лист робітників заводу Гуревича.

Твори

1. Не могу молчать // Уклін земний тобі, Херсоне! : Херсон у художній літературі : зб. / упоряд. М. І. Братан. – Сімферополь : Таврія, 1978. – С. 41.

Про нього

2. Калиниченко, І. Лев Толстой мав тут друзів / Іван Калениченко // Наддніпрян. правда. – 2000. – 22 груд.
3. Голобородько, Я. Ю. Письменники і Херсон / Ярослав Голобородько. – Херсон: Персей, 2003. – 128с. : ілюстр. Толстой Л., с. 21.
4. Мусийко, В. Лев Толстой в Херсоне / В. Мусийко // Гривна-СВ. – 2003. – 13 сент. - С.7
5. Голобородько, Ю. К. Проїздом // У років своя пам'ять / Юрій Голобородько.- Херсон: ВАТ ХМД, 2006. - С. 31-47.
6. Кокостикова, Г. Город в воспоминаниях / Галина Кокостикова // Гривна-СВ. – 2005. – 16 сент. - № 38. – С. 31-46.
7. Скороход, А. Херсон: вчера и сегодня : [сб. очерков] / А. Скороход. – Херсон : Наддніпряночка, 2008. – С. 159-160.

Довідкові видання

8. Толстой Лев Миколайович // Український радянський енциклопедичний словник : в 3 т. / редкол.: Бабичев Ф. С. (гол. ред. УРЕ) та ін. Т. 3. – 2-ге вид. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1986. - С. 402.
9. Толстой, Лев Николаевич // Краткая литературная энциклопедия : в 8 т. Т. 7. – Москва, 1962. – Стб. 549–566.